

‘अर्शसः’, उभयोरन्यतरत् ‘अपरूपं’, शरीरे प्रादुर्भवेत् । दोष-
द्वयनिवृत्त्यर्थं ‘मित्रो जनानिति’ मन्त्रेण जुहुयात् । मन्त्रस्याय-
मर्थः, योयं ‘मित्रा’ख्यो देवः सोऽयं ‘प्रजानन्’ तत्तज्जनसा-
मर्थ्यं प्रकर्षेण विद्वान् सन्, ‘जनान्’, सर्वान् ‘कल्पयति’ दृष्टसा-
धनसमर्थान् करोति । स च ‘मित्रः’, ‘पृथिवीं दाधार’,
‘उतद्याम्’, अपि ‘दाधार’, द्यावापृथिव्योर्दाढीं कृतवानि-
त्यर्थः । किञ्च स ‘मित्रः’, ‘कृष्टीः’ मनुष्यान्, ‘अनिमिषाः’
निमेषरहिताः, आलस्यरहिता यथा भवन्ति, तथा ‘अभि-
चष्टे’ अभितः ख्यापयति, बोधयतीत्यर्थः । बोधप्रकार एव
स्पष्टीक्रियते । हे मनुष्याः ‘सत्याय’ अवितथाय, कर्मफलाय,
‘घृतवत्’ घृतपूर्णं, ‘हव्यं’, ‘जुहोत’ जुहुतेति, एवं सति मन्त्रे,
देवतामुखेनैव ‘एनत्’ हविः, ‘कल्पयति’ अववर्षेण दोषरहितं
करोति । तत्कृत्वेत्यादि पूर्ववत् ॥

यदुक्तं सूत्रकारेण । यदि पूर्वस्यामाहुत्याः ऊतायामुत्त-
राहुति स्कन्देद्यदिवोत्तरया पूर्वामभिजुहुयाद्यत्र वेत्यवनस्पत
इत्यादि । तदिदं विधत्ते । “यत् पूर्वस्यामाहुत्याः ऊता-
यामुत्तराहुतिः स्कन्देत् । द्विपाद्भिः पशुभिर्यजमानो व्यृध्येत ।
यदुत्तरयाभिजुहुयात् । चतुष्पाद्भिः पशुभिर्यजमानो व्यृध्येत ।
यत्र वेत्य वनस्पते देवानां गुह्या नामानि । तत्र हव्यादि
गामयेति वनस्पत्ययर्चा समिधमाधाय । तूष्णीमेव पुनज-
हुयात् । वनस्पतिनैव यज्ञस्यार्त्तां चानार्त्तां चाहुती विदा-
धार । तत्कृत्वा । अन्यां दुग्ध्वा पुनर्होतव्यम् । सैव ततः प्राय-